

Для стабілізації економіки і поліпшення інвестиційного клімату потрібно ухвалення низки кардинальних заходів, направлених на формування в Україні як загальних умов розвитку цивілізованих ринкових відносин, так і специфічних, що відносяться безпосередньо до рішення задачі залучення інвестицій.

Економічний розвиток неможливий без цілеспрямованої державної інноваційної політики, без використання нових технологій. При існуючому величезному запасі напрацьованих результатів наукових досліджень потрібно створити умови для їх запровадження в Україні та досягти оптимального сполучення стратегічних і тактичних аспектів в інвестиційно-інноваційній політиці.

Література

1. Інноваційна стратегія українських реформ / Гальчинський А. С., Геєць В. М., Кінах А. К., Семиножеико В. П. — К.: Знання України, 2002. — 336 с.
2. Инвестиционная стратегия корпораций и институциональных инвесторов / Под ред. И. Л. Сазонца. — Днепропетровск: Наука и образование, 2003. — 132 с.
3. *Бринь П. В.* Особенности классификации инвестиционных ресурсов // Вісник Харківського Національного Університету ім. Каразіна. Економічна серія. — Харків: ХНДУ, 2002. — № 564. — С. 175—178.

УДК 330.341.1:330.837

Т. В. Бова, канд. екон. наук, доц.,
докторант кафедри маркетингу,
Донецький державний університет управління

ІНСТИТУЦІЙНІ ПЕРЕШКОДИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Серед головних інституційних перешкод, що гальмують розвиток інноваційного бізнесу в Україні, є адміністративно-командні принципи, які залишаються домінуючими в системі державного регулювання.

Особливою загрозою для здійснення конструктивної регуляторної політики стали консерватизм і примітивний прагматизм, властиві бюрократичному типу мислення. Бюрократія слугує фактором галь-

мування не тільки прогресу науки, але і перешкоджає формуванню сприятливої для інноваційного розвитку нормативно-правової бази та соціального середовища, підриває культуру наукової дискусії.

Сучасний стан розвитку держави та національного господарства вимагає здійснення дебюрократизації економіки. Діяльність Уряду в цій сфері має спрямовуватися на звуження адміністративного регулювання, обмеження відомчої та регіональної нормотворчості [1, с. 34]. З нашого погляду, ефективним виходом з даної ситуації є формування регуляторної діяльності держави за програмно-цільовим підходом, прямо протилежним бюрократичному мисленню, що дозволить оптимізувати співробітництво багатьох людей та концентрувати їх зусилля для досягнення визначеної мети — ідеології доцільності, виключення невинуватених дій і непотрібного дублювання.

Вважаємо, це сприятиме формуванню громадсько-правових інституцій та організацій саморегулювання, які слідкуватимуть за якістю та безпечністю інноваційної продукції на ринку, реформуванню згідно з європейськими нормами систем стандартизації, удосконаленню законодавства з питань захисту прав споживачів. Подолання бюрократизації державного апарату можливе тільки на основі принципів забезпечення свободи слова, стабільної, прозорої та зрозумілої економічної політики держави, запровадження відкритих консультацій органів виконавчої влади з представниками суб'єктів господарювання, налагодження співпраці між владними структурами та засобами масової інформації, громадськими інституціями, поширення об'єктивних даних про економічну ситуацію в державі, кон'юнктурні процеси, законодавчо-нормативну базу.

Особливо гостро непорозуміння між державою та підприємцями виникають під час проходження процедур митного контролю. Митне оформлення товарів вважається закінченим тільки після проходження санітарно-епідеміологічного, ветеринарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного контролю і контролю за переміщенням культурних цінностей, які знаходяться на митниці, але здійснюються іншими службами.

Відсутність точної і зрозумілої інформації про дозвільні процедури, нездійсненні вимоги, монополія державних відомств на проведення експертиз і видачу експертних оцінок створюють умови, які дозволяють чиновнику вимагати неофіційні платежі від підприємця.

Вважаємо, що основним напрямом подолання даної проблеми має стати трансформація виконавчо-розпорядчого принципу функціонування інституцій держави у принцип забезпечення суспільства управлінськими послугами. Це забезпечить виконання дер-

жавою юридичних обов'язків, спрямованих на створення належних умов та необхідних для ефективної реалізації задіяними в інноваційній сфері суб'єктами своїх законних прав та інтересів. Тому переважна більшість службовців у системі державного управління має тісно взаємодіяти із зовнішнім середовищем (дорадчими інститутами, інноваційними центрами, дослідними й аналітичним установами), що створить умови для розробки, впровадження ефективних регуляторних засобів і методів стимулюючого впливу на суб'єктів підприємницької діяльності.

Чинне податкове законодавство України не мотивує суб'єктів господарювання інвестувати капітали в легальну економіку [2, с. 16]. За оцінками експертів, загальне податкове навантаження в Україні майже вдвічі перевищує цей показник у групі країн, до якої вона належить за показником ВВП на душу населення, що призводить до приховування реальних обсягів економічної діяльності та виведення її у тінь.

Визначальним чинником детінізації економіки має стати продовження широкомасштабної податкової реформи, спрямованої на зниження і вирівнювання податкового тягаря, спрощення податкової системи для інноваційних підприємств, посилення фіскального контролю за рівнем витрат виробництва, мінімізації витрат виконання й адміністрування податкового законодавства. Загальна кількість податків та обов'язкових платежів, їхній розмір мають бути обмеженими, особливо для інноваційного бізнесу, що має позитивно вплинути на поживавлення активності в інноваційній сфері.

Розробка економічної стратегії розвитку інноваційної сфери вимагає забезпечення реалістичної та об'єктивної оцінки досягнень у здійсненні соціально-економічних завдань та наявних ресурсів і можливостей для подальшого виробництва інновацій. Реалізація пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки здійснюється не в межах єдиної національної програми, а методологічно передбачає цілий ряд окремих державних науково-технічних програм. Вважаємо, вагомим недоліком сучасної інноваційної політики в Україні є намагання проводити її для дуже широко окресленої інноваційної сфери.

Література

1. *Краснокутська Н. В.* Інноваційний менеджмент: Навч. посіб. для студ. екон. спец. / Н.В. Краснокутська. — К.: КНЕУ, 2003. — 504 с.
2. *Пустовійт Р. Ф.* Вплив державної політики на процес інституційних змін / Р.Ф. Пустовійт // Економічна теорія. — 2006. — № 1. — С. 13—23.